

Abstrakt

Krasy jsou významnou skupinou hlodavců žijící v jihovýchodní Asii. Patří zde významní škůdci a rezervoáry zoonóz. Přesto se o řadě druhů ví jen velmi málo. Máme k dispozici pouze základní informace. V této práci jsou shrnuty poznatky o všech 66 druzích rodu *Rattus* a o dalších 10 druzích rodů *Bandicota*, *Diplothrox*, *Limnomys*, *Nesokia* a *Tarsomys*. Je zde popsán výskyt a ekologie jednotlivých druhů a také vztah mezi ekologií a morfologií (velikostí těla a hlavy, délkou ocasu, velikostí tlapy a velikostí ucha). Bylo zjištěno, že velikost těla se liší ve fylogenetických liniích a závisí také na habitatu. Ostatní zkoumané morfologické znaky (délka ocasu, velikost tlapy a velikost ucha) závisí na velikosti těla. Součástí práce je také zmapování adaptivní radiace krys. V minulosti se rozdělily na několik linií, které se dnes odlišují svým geografickým výskytem a svou ekologií. Práce se také zaměřuje na komenzální druhy. Jak se ukázalo, komenzální druhy vznikly v několika liniích. Komenzální způsob života tedy vznikl několikrát nezávisle na sobě. Úspěšnost komenzálních druhů se také v různých skupinách liší. V diskuzi se zabývám otázkou, jaké faktory umožnily některým komenzálním druhům být o tolik úspěšnější než jiným.

Klíčová slova: adaptivní radiace, *Bandicota*, ekomorfologie, hlodavci, jihovýchodní Asie, komenzální druhy, *Rattus*